

Untitled

Garamvölgyi Gábor

Magyar Képzőművészeti Egyetem

Festő tanszék

festőművész, II. éves

Témavezető:

Radák Eszter, DLA, egyetemi docens

Udvardy Emese, egyetemi tanársegéd

Legutóbbi munkáimon egy élénk színű, látomásszerűen valótlan, összetett és tördelt, pszichedelikus tér létrehozására törekedtem. Ebből az első pillantásra végtelen mélységű térből cikáznak felénk, vagy olvadnak fel abban azok az elemek, melyek sajátosan felépülő állatalakokká állnak össze.

A képek erejét technikai és szerkezeti megoldásaik egyvelege adja. Technikailag jellemzően a graffity és a street art eszköztárát használom. Ez egyben korlátozó tényező is munkám során, hiszen a színek keverésére így kevés lehetőségem van. Ellenben tudatos színhasználatra is ösztönöz: nem lehet összemosott színekkel 'hazudni', hanem csak az egymás mellé kerülő 'tisztá' színek kölcsönhatásai és viszonylatai számítanak. Palettámban az élénk tartományt használom, a színek fényerejét, színösszeállításaimban ezek fényességét próbálom kihangsúlyozni.

Olyan szerkesztett kompozíciókat használok, melyek irányítják és egyben zavarják, megakasztják az azt bejáró tekintetet. Célom egy olyan virtuális tér ábrázolása (megidézése?), amely a szemlélődő tekintetet bevonzza, magába szippantja. Ezáltal viszont a kép nem azt erőszakolja ránk, hogy kizárólag az enyészpontba összefutó szerkesztési egyenesek metszéspontjára koncentráljunk, hanem kikényszeríti a nézőből, hogy ezt a fajta teret szaggatottan, vissza-visszaugrálva járja be. Ehhez a tér megtörését, új síkok és 'kapuk' nyitását találtam megfelelő megoldásnak. Ezeken a töréspontokon a szem megbotlik, és elindul a tekintet egy másik síkon mozogva.

Munkámban nem csak technikai értelemben, hanem képi minőségben is sokat meríték az utcai művészetből. Persze ez is mélyen összefügg a technikai adottságokkal. A street art-os előadásmód, a sajátos színvilág és a képek hatásvilága miatt szorosan köthetőek a populáris kultúrához.

Képeim ezen a halmazon belül is egy szubkultúra szemüvegén keresztül mutatják a világot. A pszichedelikus világ olyan spirituális gondolkodás módot képvisel, mely nagy hangsúlyt fektet az ember és a természet kapcsolatára, szoros együttélésére, szimbiózisára. Ezzel ellentétben vizuális világa (illúziója) mesterségesen létrehozott, geometriai alakzatokkal átszőtt, bonyolult képeket vetít elénk, melyek terében sok hétköznapi szabály könnyedén átíródik. Jellemző ezekre az UV-fényben ragyogó

‘sötétség’ és több dimenzió egyidejű léte és megélése. Munkáimmal egy ilyen világot szeretnék bemutatni, vagy legalábbis szemléltetni az élmény működési mechanizmusát.

Az „Untitled” című munkámon ezek a törekvések jól szemléltethető módon tetten érhetőek. A képet három különböző szélességű vertikális sávra osztottam fel. A középső sávban a végtelen űr tárul a szemünk elé, csillagokkal és galaxisokkal ‘tarkítva’. Ezt kétoldaltól közrefogja két rózsaszínű sáv. Ezek első látásra ‘falaknak’ tűnnek, amelyek által közrefogott részen keresztül szemlélhetjük az univerzum egy parányi, de mégis határtalan részletét. Mind a határoló, mind a közrefogott színsávoknak megvan a maguk egyedi téri jellege; síkszerűek, mégis magukban hordoznak egy 3-dimenziós hatást.¹ A tört rózsaszín ‘fal’ sajátos térbeliségét és légiességét a színének köszönheti. Ezáltal ez a felület a sötét űr elé ugrik, előtérre minősül.

Eme két fő sík viszonyának manipulálásával foglalkoztam. Olyan térbeli ugrásokat kívántam létrehozni, amelyek az ‘előtér-háttér’, a ‘kifelé és befelé táguló tér’, valamint a ‘horizontális-vertikális’ fogalmainak értelmezését és viszonyait zavarják meg, írják át. Az első zavart keltő elem a vertikális osztású képtér, amely azonnal kizökkenti hétköznapi, a horizontális “berendezkedéshez” szokott látásunk rutinszerű feldolgozó műveleteit.

Az űr és az azt határoló falak viszonya is manipuláció ‘áldozata’ lett. Átlós elrendezésben, bal oldalt felül, jobb oldalt alul két gesztusos – a kép általános síkszerűségéből látványosan kiemelkedő elem - helyezkedik el, részlegesen lefedve a rózsaszín sávokat. Ezek a foltok szervesen csatlakoznak az “űr” síkjához, mondhatni folytatásai, meghosszabbításai annak. Olyan, mintha a kép háttérében elterülő tér valahogy kiszivárogná, átfolyna a kép előtere elé, megbontva az elő- és háttér tradicionális rendjét.

További, a látás és értelmezés mechanikáját kizökkentő elemként szerepel a ‘csillagképként’ kirajzolódó nagymacska arca. A már említett, térben kijelölt csillagok (melyek helyzete nem írható le hagyományos geometriával) összekötésével egy tigris

¹ Az űr az általunk ismert legtágabb tér. A benne elhelyezkedő, végtelen számú, fénylő csillag olyan sűrű térhálót alkot, amit nem tudunk hihető térként értelmezni, hiszen a pontok közti távolságok felfoghatatlanul és megbecsülhetetlenül nagyok. Ez a fajta térérzet hasonlatos ahhoz a térstruktúrához, mellyel Jackson Pollock művein találkozhatunk. Ez egy olyan sűrű, szövetszerű rendszer, melyet nehéz felfejteni, és a reneszánsz óta közkedvelt perspektivikus szerkesztési rendszerre ráilleszteni.

arcának térhálóját kapjuk meg (ami viszont egyértelműen geometriai, euklidészi fogalmakon alapul), amely nem más mint egy illúzió. Hiszen a csillagok által kirajzolt kép csak az adott nézőpontból értelmezhető egy tigris absztrakciójaként. A kapott kép így síkszerűvé válik, mivel az egyes pontok térbeli helyzete megalapozatlan és indokolatlan, hiszen egy térbeli kiterjedéssel rendelkező forma kétdimeziós vetületével állunk szemben. Ennek ellenére a két struktúra szorosan összefonódik.

A megidézett állatpofa vonalrajzának elemei felülírják a leírandó forma – jelen esetben a tigrisarc – sziluettjét; nem állnak meg annak képzeletbeli körvonalainál, sőt, valahol el sem érik azokat. A széleken a további csillagokhoz való kötődés folytatódik egészen a képszélek által határolt síkon túlra. Ezek megint a rózsaszín sávok fölé helyezkednek, erősítve annak zavaros helyzetét.

Végezetül az utolsó “zavaró” elem, a három alapként szolgáló színsáv határán ‘fekvő’ két dimenzió kapu, amelyekkel ezt a sokféleképpen megzavart rendszert próbáltam összefogni és végül egységes képi térré olvasztani. Ezek a ‘kapuk’ egy üres térben lebegnek, ebből nyílnak és a sötét semmibe, egy másik, párhuzamos dimenzióba vezetnek át. Az ezekből kiáramló ornamentikus minta, egyben körülhatárolja és meghatározza a felbukkanó állatot és emellett az elhatárolható terekre, mintegy áttetsző lepelként ráterített réteg működik. Így fogja össze és kovácsolja egységesen síkszerűvé. Ez a ‘lepel’ adja azt a sajátos egységét a képemnek, ami csak a vizsgálódó tekintet előtt nem takarja el ezeket a tércsapdákat, és engedi azok felfejtését és átélését.

Munkámon egy ilyen egymásraépülő folyamatokból álló láncreakciót akartam végigvezetni, ami egy új tér nyitásával azonnal annak negligálását is maga után vonja, fraktálszerűen ismétlődve, gyakorlatilag a végtelenségig fokozhatóan, ezáltal megteremtve egy, a hétköznapiól eltérő, több dimenziójú világot.